پــه لوګر کې (موږ په اختر کې ســوله اواوربند غواړو) ترسرلیک لاندې اختریزه مشاعره جوړه شـــوه

د زمري اتمه: یاده مشاعره د اطلاعاتو او فرهنګ ریاست لخوا دیاد ریاست په انګړ کــې جــوړه شــوې وه، چــې پکــې لــوګر والــي محمــد اجمل شــاه پــور، د اطلاعاتو او فرهنګ رییس عبد الرحمن تسل، د ولایتي شورا مرستیال حاجي قسیم خوشیوال، شاعرانو، فرهنګیانو، ادیبانو، لیکوالانو، د ادب مینوالو، ځوانانو، میرمنو او د رسنیو استازو ګډون کړی ؤ.

د مشاعرې په لومړیو کې د اطلاعاتو او فرهنګ رییس عبد الرحمن تسل ګډونوالو ته د ښه راغلاست ترڅنګ وویل، چې د ټولو هېوادوالو یوازینۍ غوښتنه په هېواد کې د تل پاتې سوله راتګ دی.

تسل د وسلوالو مخالفینو له لورې د درې ورځني اوربند د اعلان خوښي هم څرګنده کړه؛ ویې ویل، چې یاد اوربند دې اوږدمهاله او تلپاتې اوربند شي. همدا راز یاد اوربند یې د افغانانو هیلو ته د یو نیک پال پیلامه څرګنده کړه.

لوګر والي محمد اجمل شاپور د مشاعرې ګډونوالو ته خپله ارزښتناکه وینا واوروله، ویې ویل، چې شاعران او فرهنګیان کولی شي، د فکرپه جوړولو او د هېواد آبادۍ ته د خلکو هڅونه په شعرونو کې د لطافت، عاطفې او ورورګلوۍ جملو په ګټې اخیستنې سره؛ لرې به نه وي، چې هېواد د ترقۍ په لورۍ اوچت خوځښت پیدا نه کړي.

والي وړاندې د خپلو ژمنو په اساس یادونه وکړه، چې د لیکوالانو او د ادب هستۍ لپاره خپله ژمنه پوره کوم او ترخپلې وسې به ورسره مرستې ترسره کړم.

شا پور وویل، چې هر ځوان د یو نوښت په ترسره کولو، هغه د دې ولس په چوپړ کې یو قدم اوچت کړې، چې باید د هغوی نوښتونه له یاده ونه ویستل شي.

لوګر والي د روان ناورین پای ته رسیدو لپاره په وسلوالو عږ وکړ، چې دیوالي او وحدت لوري ته دې راشي او په خپلو منځو کې د وروري او یو والي لاسونه ورکړي، چې نور د پردیو په خولې ونه غولیږي او د هېواد د آبادۍ په فکر کې واوسي.

د ولایتي شورا مرستیال حاجي قسیم خوشیوال غونډې ته په وینا کې د لوګر د اطلاعاتو او فرهنګ ریاست فرهنګي کړنې دستایلو وړ وګڼلې. ویې ویل، چې د فرهنګي ناستو په ترسره کولو دا د افغاني فرهنګ په وده او پرمختګ کې بې سارې لاسته راوړنې شمیرل کیږي.

له ویناوو وروسته د مشاعرې لړۍ پیل شوه او د لوګر ځوانو شاعرانو لکه قهار عاصي، حلیب ګل ملال، نصیب الله مومند، بلال ویال، روزي خان عاطف، سیف الرحمن غریب یار او نورو... خپل ترتیب کړي شعرونه ګډونوالو ته واورول، چې هریوو په شعرونو کې د سولې او اوربند غوښتنه کوله او په شعرونو کې د اسې لېوالتیا څرګنده کړې وه، چې په هېواد کې د جګړو، وژنو او وینې تویولو غوړیدلي ځادر ټول او ځای یې د مینې او وروګلوي فضاء ونیسي.

په یاده مشاعره کې ځینو شاعرانو، طنزي شعرونه هم ولوستل، چې د ګډونوالو لخوا په چکچکو بدرګه کېدل او شاعران نور هم د هڅونې ډاډ ترلاسه کاوه.

د یادونې وړ ده، چې ورته مشاعره څو ورځې وړاندې د سولې او وروروليۍ ترسرلیک لاندې د څرخ په ولسوالۍ کې د ولسي خلکو او وسلوالو طالبانو له لورې هم جوړه شوې وه.

دوه څلورلارې به د(کتاب او ښوونکي) په نومونو ونومول شي

د زمري ۲۰ مه:

د واټونو د نومونې کمېسیون د لوګر اطلاعاتو او فرهنګ ریاست په مشرۍ په همدې ریاست کــې پریکړه وکړه، چې د ښار په دننه او لوګر پوهنتون ته خیرمه څلورلارې د کتــاب او دغــه راز د رخت مارکیټ ته نږدې څلورلارې به د ښوونکي په نومونو ونومول شي.

د لوګر ولایت د اطلاعاتو او فرهنګ رییس عبدالرحمن تسل وایــي، چــې د واټونــو د نومولــو کمېسیون وروسته له هغه دا تصمیم ونیوه، چې یو شمیر ښوونکو غوښتنه کــړې وه، چــې یــوه څلورلارې دې د ښوونکي په نوم ونومول شي.

تسل زیاته کړه: یاد دوه نومونه ځکه غوره نومونه دي، چې ښوونکي او کتــاب دواړه د لوســتې ټولنې زیرۍ راکوي او دغه راز له دې دوو نومونو سره هېڅوک هم مخالفت نه څرګنده وي.

د نومونې په وینا که زمونږ نسلونه وګوري، چې څلورلارې یې د کتاب او ښوونکي پــه نومونــو باندې نومول شوي د لیک، لوست او باسواده ټولنې انګیزه په کې رامنځته کیږي.

د جادو د نومونې کمېسیون په غوڅ اکثریت باندې له همدې دواړو نومونو سره هوکړه وکــړ او ډېر ژر به د رخت مارکیټ ته خیرمه څلور لارې چې پخوا د آس مجسمه پرې لګــول شــوې ؤ د ښوونکي په نوم او د لوګر پوهنتون ته په لاره پرته څلورلارې به د کتاب په نوم ونومول شي.

د یادونې وړ دی، چې د واټونو د نومولو په کمېسیون کې اطلاعاتو او فرهنګ ریاست مشري پــه غاړه لري او ولایت مقام، ښاروالۍ، پوهنې، ولایتي شورا، راډیو تلویزیون آمریت، سرحدونو او قبایلو، ښار جوړونې، ښځو چارو او حج او او قافو ریاستونه د نومونې کمېسیون غړي دي.

نایب سالار (جنرال) غوث الدین خان لوگری و کارکرد های او!

نویسنده: استاد شاه محمود محمود

پیشگفتار:

در این مختصر از مردی نام میبریم که با وجود ممانعت پادشاه و دستور اکید او؛ به دفاع از خــاک وســرزمین خویش می پردازند، بلی جنرال غــوث الــدین خــان لوگری که با ۵۰۰ نفر مقابل اردوی بزرگی روسیه تزاری قرار گرفت و مردانه جنگیدید.

یکی از مردان بزرگ قوم اورمړ قهرمان و غازی نایــب سالار غوث الدین خان لوگری پسر محمد عیسی خان از قوم زقوم خیل اورمړ ولسوالی برکی برک ولایت لوگر می باشد برادران جنرال غوث الــدین خــان؛ ملــک سعادت خان (ملک قوم زقوم خیل اورمړ و ملک عزیــز خان حاکم پنجده در زمان امیر عبدالرحمن خان بود و ملک محمد شریف خان).

تاریخ افغانستان مشحون خدماتی غوث الــدین خــان لوگری در جنگ پنجده باروسها است موصوف بــرعلاوه قوماندە جنگ پنجده؛ در تعین ســرحد بــین ایــران و افغانستان نماینده افغانستان بود، حکمران شهر میمنــه شد و کارهای عام المنفعه او تا حال پــا برجاســت بنــد سرحوض یکی از کار های او است که نــام او را در دل هموطنان فاریابی و شهریان میمنه مانــدگار ســاخت. جاده های شهر میمنه از دست آوردهای دیگری او است که کهن سالان ما هنوز از او به نیکویی یاد میکنند.

او شخص مدبر ولایق خدماتی بزرگی در تاریخ کشــور انجام داد؛ اما هرگز در مورد شناخت و کارکرد های او کسی حرف نزده است ...بالاخره او در سال ۱۳۲۴ هــ ق = ۱۹۰۶ م وفات نمــوده و در جــوار روضــه شــآه ولایتمآب در مزار شریف دفن گردیده است.

جنرال غوث الدین خان و جنگ پنجده:

پَنْجْدِه، روستایی در ساحل شرقی دریــای کوشــک در نزدیکی محل پیوستن آن به دریــا مرغــاب در کشــور ترکمنستان فعلی موقعیت دارد، پنجده به پنج آبــادی نزدیک و جدا از هم گفته می‌شد که پس از آبادشــدن و اتصال مستحدثات آنها به یکدیگر به صورت یک محــل در آمده بود بنا به گزارش یاقوت این پــنج ده عبــارت بوده‌اند از ایغان، بَهوَنه، خوزان، دِزَق (دزه) سفلی و مَرَست.

اهمیت تاریخی پنجده بیشتر به قرن ۱۳ هـــ ق = ۱۹ م بازمی‌گردد. با پیشروی روسها در نیمة دوم قرن۱۹ م به سوی آسیای مرکزی، انگلیسیها که از نزدیک شدن آنها به هندوستان نگران بودند، به تقویت حکومت مرکــزی افغانستان پرداختند. روسها در ۱۳۰۱ هـــ ق= ۱۸۸۴م مرو و سرخس را به قلمرو خود افزودند. با تصرف مرو و نزدیکی روسها به هرات، افغانها که هرات را در خطر از دست رفتن می‌دیدند، نسبت به ادعاهای خود دربــاره اراضی مــرو از جملــه پنجــده ایســتادگی کردنــد و نیروهایی به آن سوی گسیل داشتند؛ در مقابل، روســها نیز مدعی بودند که پنجده در شمار مناطق تحت نفــوذ امرای افغانستان نبوده، و امیر افغانستان به تازگی بــه آنجا نیرو گسیل داشته است. از ایــن‌رو، در ۳۰ مــارچ ۱۸۸۵ م به نیروهای افغانی بــه فرمانــدهی جنــرال غوث‌الدین خان لوگری، سعدالدین خان و تیمورشــاه خان که با حدود هزارتن سرباز و به گفته میرغلامحمــد غبار ۵۰۰ نفر در حوالی پنجده موضع گرفتــه بودنــد، اولتیماتوم دادند که در ۲۴ ساعت نیروهای خــود را از پنجده خارج سازند؛ اما افغانها از این امر سرباز زدند. بنابر نظر یوسف ریاضی در عــین الوقــایع مشــاجرات لفظی و فحش و ناسزا گفتن هر دو طرف آغاز نبرد شد. ریاضی فحش هر دو طرف را به زبانهای روسی، دری و پشتو در اثر خویش قید کرده است.

از سوی دیگر افسران انگلیسی نیز که در محــل حاضــر بودند. آنها را به مقابلهٔ با روسها تشویق می‌کردند و بــه غوث‌الدین خان اطمینان می‌دادند که روســها حملــه نخواهند کرد. لیکن در پایان مهلت، روسها با سه هــزار سرباز و تجهیزات مکمل نظامی حمله آوردند و پــس از یک درگیری خونین که منجر به کشــته شــدن بیشــتر نیروهای افغانی شد، (۳۰۰ کشته و ۸۳ نفر زخمی) (۱) بر پنجده و آق تیپه دست یافتند، و در پی آن افســران انگلیسی هراسان از معرکه به هرات گریختند. تا جاییکه لوازم و اسحله خود را به افغانها ندادند تا دفاع نمایند. میگویند لباس و موزه ها اکثریت در اردوگاه باقی ماند و فرار را بر قرار ترجیع دادند.

تصرف پنجده از جانب نیروهای روسیه هیجان بســیاری را در انگلستان و هند باعث شد و برخی آن را مقدمــهٔ جنگ میان روســیه و انگلســتان شــمردند. گلادســتن نخست‌وزیر وقت انگلستان به وخامت اوضاع اعتراف، و روسها را به جنگ تهدید کرد و از پارلمــان درخواســت اعتبارات جنگی کرد. اما در نهایت انگلستان بــه ســبب درگیریهای خود با فرانسه و در پی گفتگو هایی کــه بــا روسیه به عمل آورد، تسلط آن کشور را بر پنجــده بــه رسمیت شناخت.

به خاطر داشت که بخشی ازحاکمیت امیر عبــدالرحمن حاصل توافق روس و انگلیس بود. درست به همین دلیل و توافق از قبل برنامه ریزی شده بین انگلیس و روســیه است، که کلنل کوماروف روسی زمانی که به تــاریخ ۳۰ ماه مارچ ۱۸۸۵ م با نیروهایش به پنجده افغــانســتان

حمله کرده و جنرال غــوث الــدین خــان قوماندان سرحدی افغانستان را بایک هزار نفر سرباز تحت کشــته وزخمی نمود و پنجده را متصرف شدند، اتفاقا یک هیئت بزرگ انگلیسی به سرگردگی "سرپیترز لمسدن بــا ۳۵ نفر صاحب منصب، ۱۳۰۰ نفر محافظ، ۴۰۰ قاطر و ۱۲۰۰ شتر بار" در هرات مستقر بودند و علیرغم معاهده ای که با امیر عبدالرحمن بسته بودند که در مقابل تجــاوزات کشور های خارجی از افغانستان حمایــت مــی کننــد، هیچگونه عکس العملی در مقابل ایــن تجــاوز آشــکار روس ها به خاک افغانستان، از خــود بــروز ندادنــد. درحالیکه طبق قرارداد؛ گرانوویــل–گورچــاکوف–۱۹۷۳ م بین دولتین انگلستان و روسیه خط ســرحدی افغانستان در شمال پنجده قرارداشت و دولت افغانستان پل خاتون را حد فاصل میدانست. ناگفته نماند که امیر عبدالرحمن نیز به این نقش تاریخی اش آگاه بود. بــه همین دلیل زمانیکه انگلیس ها در دوران مذاکرت امیر عبدالرحمن و نمایندگان دولت هند برتانیوی در اواخر مارچ ۱۸۸۵م در راولپندی مســئله اشــغال پنجــده را توسط روس ها بــا امیرعبــدالرحمن خــان در میــان گذاشت، امیر عبدالرحمن با کمال خونسردی و وقاحت چنین جواب داد: "... من یک پارچه خاکی را که روسیه بر ســر ان نــزاع دارد، بــدولت روس میگــذارم .(۲) بعد از اینکه انگلیس ها، موافقه امیرعبــدالرحمن را در قسمت واگذاری پنجده به روس ها، مشــاهده کردنــد، آنگاه: "مقامات سیاسی روس و انگلــیس بــه مــذاکره نشسته با بی اعتنایی تمام به حقوق مــردم افغانســتان فیصله کردند که پنجده درد ست قوای روسی بمانــد و برای حفظ ظاهر در عوض نیــروی دولــت مــذکور در دهانه دره ذولفقار از موضع خود اندکی عقب برود. در ضمن جنرال لمسدن رئیس هیئت انگلیس در کار تعیین سرحد از وظیفه اش استعفا داده و بــه جــای او کلنــل ریجوی به این کار گماشته شد.(۳)

جنرال تیمور شاه بعد از ختم جنگ اظهار داشت. جنــگ پنجده موجب شد تــا مــا دوســت و دشــمن را فــرق کردیم. کسانیکه ما را بــه جنــگ انداختنــد(منظــور انگلیس‌ها می باشند) و باز تنها گذاشتند دوستان حقیقی ما نیستند در انگلستان نیز این روش دولت گلیدستون به بی‌شرافتی و بــی‌عزتــی انگلــیس حســاب شــد.(۴) انگلیس‌ها نه تنها در تحریک روسها برای جنــگ علیــه افغانها و اشغال پنجده مستقیما "مسئول بودند بلکه این انگلیسها بودند که به بهانه‌ای استحکام شــهر هــرات و ترس هجوم روس مصلای قشــنگ و نفــیس و تــاریخی هرات را منهدم ساختند. اما مردم هرات از این حرکــت وحشیانه براشفتند و اجتماع کرند و لب به نفرین و تلعین و مخالفت گشودند تا والی هرات از علمــای مــذهبی و روحانیون طرفدار دولت هرات مانند میا محمد عمــر، میرگازرگاه و حاجی عوض کرباسی لزوم انهدام مصــلا را گرفتند و به مردم پیش کشــیده هیجــان ایشــان را خاموش کردند. (۵)

اقدام جنرال غوث الدین لوگری، در ابطال خط (مایکلین):

اختلافات مرزی میان افغانستان و فارس از سالها لاینحل مانده و مایه نزاع میان دو کشور بود. امیرعبــدالرحمن خان که تابع سیاست انگلیس بود مانند خــط دیورنــد تصفیه این قضایا را به دولت انگلیس واگذار کرد.

(مایکلین) جنرال قونســل بریتانیــا در مشــهد بــود، صلاحیت داشت خط مرزی میان دو کشود را روشن کند. از (تهانه دهنه ی ذوالفقار تا تهانه ی موسی آباد) علامه گذاشت. ولی همینکه به علامهٔ (سی و نه) رسید هیآت افغانی دید که اگر علامه سی و نه در موسی آباد تعیین شود (نمک سار و قســمتی از غوریــان کــه از خــاک افغانستان است) از دست میرود. ریس هیــآت افغــانی جنرال غوث الدین خان لوگری بود نمــی توانســت از فرمان امیر و نقشه (مایکلین) سر پیچی کند، در برابــر علامه (سی و نه) خود را از اسب افگند و پایش شکست و بدین جهت کار تمدید علامه گــذاری متوقــف و نظــر (مایکلین) خنثی گردید و تا عهد نادر شاه قضیه همچنان محل تنازع باقی ماند.

قابل یاد آوریست که دولت ایران آقای کاظمی را کــه بعدآ وزیر خارجه شد بحیث جنرال قونسل فوق العــاده به هرات فرستاد مشارالیه، بکار های دست میزد کــه از روابط دو کشور بعید بود، مــردم هــرات علیــه او بــه تظاهرات پرداختند و نایب سالار او را ظــرف بیســت و چهار ساعت از هرات خارج نمود.

تا اینکه در سال ۱۳۱۳ هــ ش در جمله مسایل متنــازع فیه بین فارس و افغانستان (چشمه گگ شــوری) بــود، نزدیک اسلام قلعه، سخن بجای کشید که رضا شاه شخصاً فروغی وزیر خارجه را فرستاد تا موضوع را مطالعه و به شاه گزارش بدهد.

فروغی دانشمند و فیلسوف بزرگ و انسان متواضع به آن دانش و انکسار، کمتر مردی در منطقه یافت مــی شــد. وقتی محل را دید گفت این (غش لوشی) یک چشــمهٔ شور است، هزار چشمه ی شیرین تصدق چشم بــرادران افغان ما باد. به این صورت حقانیت ما را تصدیق کــرد و خط (مایکلین) باطل گردید ونمک سار و غوریــان بــه مالک حقیقی آن یعنی افغانستان بر گشت. (۶)

کارکرد های جنرال غــوث الــدین خــان لوگری در میمنه:

جنرال غوث الدین لوگری با وجودیکه مخالفت پادشــاه از پنجده دفاع نمود اما نسبت جنگ نــابرابر؛ شکســت خوردند و پنجده به دست روسها افتاد. جنرال موصوف سالهای باقی عمر را در میمنه به حیث حکمران ماند. او در آنجا ازدواج نمود دو خانم از همان شــهر گرفــت. جنرال در عمران و ابادی شهر میمنه خدماتی فرامــوش ناشدنی انجام داد. از جمله:

۱ ــ اعمار جاده ولایت فعلی یا جاده غوث الدین خان از ساخته های او میباشد.

۲ ــ آنچه تا امروز مردم میمنه از او بــه نیکــویی یــاد میکنند همان ساختن بند سرحوض میمنه است. مــردم میمنه به قلت آب دوچار بودند و اراضی آنها روز به روز لامزروع میگردید بنابران جنرال دست به ابتکار بزرگی زد. در فاصلهٔ ۳۵ کیلومتري این جلگه بنــدي ایجــاد نمود که از رهگذر وسعت کاسه وابگیري جــاي خیلــي مناسب میباشد، این بند در سال ۱۳۱۸ هـــ ق = ۱۹۰۰ م توسط جرنیل غوث الدین خان لوگری اورمړ به همکاری مردم و زمینداران میمنه بنا شده است. دیوار بند تمامــا از سنگ ساخته شده است در آن هنگام در میمنه سمنت وجود نداشت جنرال دستور ذوب چودن (چُدن) را داد تا در میان سنگ ها از آن ریخته و استفاده شــود. روی این منظور تا امروز با گذشت ۱۱۴ سال هنوز استوار باقی مانده است.

بعدا آب این بند ار تاریخ تعمیر به (۱۶) حصه تقسیم واز موضع بند الي قریه چقاتــک کــه درقســمت شــمالي شهرمیمنه واقع است، حقابه دارند که حقابهٔ هرجوي و قریه دربین خودشان از قدیم معیین واز روي آن حصــه میبرند، اهالي زمیندار پایین این جلگه حقابه نداشــته و از استفاده آن محروم میباشند. آب موجــوده درفصــل تابستان نیازمندي مردم را مرفوع نکرده و همواره باعث جنگهاي خونین وعداوت دربین اهالي مناطق مختلــف شهر میمنه در هنگام تقســیم وتوزیــع حقابــه گردیــده ومیگردد.

زندگی خصوصی وفامیلی جنــرال غــوث الدین خان لوگری:

جنرال غوث الدین خان دوبار ازدواج نمود خــانم اول وی از قوم اسحق زایی میمنه مشهور به (ادی) از اقوام سرشناس و مالدار میمنه بود فرزندان او سناتور محمــد عمر خان و دگروال سعدالدین خان و عبدالاحمد خــان بود. خانم دوم جنرال موصوف از سید های ســرحوض میمنه مشهور به (بی بی جان)و فرزنــدان او مشــاور عبدالله خان غوثی و نوراحمد خان بود.

جنرال غوث الدین خان ۵ پسر داشت بنام هــای ملــک محمد عمر خان(بعدا سناتور دهه ۴۰ دیموکراسی بود)، مشاور عبدالله خان، نوراحمد خان که بعدا ترک دنیــا کرد و جامه زهد و تقوی پوشید و در جوار روضه مــزار شریف با مرقد پدر خود مسکن گــزین شــد، دگــروال سعدالدین خان که با خواهر امان الله خان (فرخ تــاج بیگم دختر زرین بیگم) را به زنی گرفته بود، (داســتان این وصلت را بعدا ") خدمت هموطنان اضافه میکــنم، و پسر دیگرش عبدالاحمد خان که در آوان شــباب فــوت شده است، اما زمینهای مزروعی و ملکیت پسر فوت شده را که حدود دو هکتار و یا ده جریب زمین میشــود بــه اقارب شان وقف کرده اند.

حال حاضر پسران جرنیل (جنرال) غوث الــدین خــان وفات نموده اند اما نواســه و کواســه هــای او بیــرون افغانستان بیشتر شان در امریکا و اروپا هستند و نواســه هایش در کابل شفاخانه مجهزی را هم بنام غوثی بنیــاد گذاشته اند این شفاخانه در منزل مسکونی شــان واقــع سرک اول کارته چهار کابل موقعیت دارد.

زیر نویسها:

۱ ــ غبار ــ میرغلامحمد، افغانستان در مسیر تاریخ، ج اول، انتشــارات خــاور، کابــل، ۱۳۸۶، ص ۷۰۵.

۲ – سیف ــ پوهندوی سیف الرحمن، اثــرات نــاگوار «بازی بزرگ»(Great Game۴۱) برتعیین سرحدات یا حدود جغرافیــــــــایی افغانستان معاصر، کابــل ناتهه، ش ۱۳۸ س ۱۳۸۹ هــ ش.

۳–فرهنگ، میر محمد صدیق، افغانستان در پنج قــرن اخیر، ج دوم، ص ۴۰۸.

۴ ــ میرغلامحمد، افغانستان در مسیر تــاریخ، ج اول، ص ۷۰۵

۵–ــ غبار، ایضاً، ص ۷۱۳

۶ ــ خلیلی ــ خلیل الله، تخلیص داستان های خلیلــی توسط: خالق بقایی، قهرمان کوهستان عبدالرحیم خان نایب سالار، آریایی.

شعار نه؛ بلکې عمل !

په هېواد کې د شعارونو لړۍ دومره توده شوې، چې آن تر ماشومانو پورې غځېدلې؛ خــو ددې لپــاره چــې دغــه شعارونه په عملي بڼه واړول شي، تر یو اندازه به د خلکو ذهنیتونه جوړ شي.

د شعار او عمــل تــرمنځ نــن بایــد تــوپیر او دواړه ســره وپیژندل شي، چې د یو بل په پوهــاوي کــې ولســونه پــوه شــي. دا څــو لســیزې جګــړو زمــوږ هېــواد د اقتصــادي ویجاړیو، وژنو او تر څنګ یــې پــه ذهنیتونــو نــاوړې اغیزې کړې او ولسونه یــې پــه دې بوخت ساتلي، چې د شعارونو او ویناو نه پرته؛ تردمګــړۍ پــه عمــل کــې خلکو ته په هاغه اندازه چې لازم ګڼل کیدل، کار نــه دی ترسره شــوې. ځکــه پــه موږ کــې اوس د خبــرو او شــعار ورکولو انګازې زیاتې شوي او د یو فرهنګ پــه ګرځیــدو له ځوانانو تر مشرانو او بیا تــر ښــځو پــورې دغــه لــړۍ اوږده شوې.

ښېلګــې یــې پــه رسنیو کــې یــادولای شــو، کــه هغــه لیدیزې، غږیزې او چاپیزې دي، لــه سیاســي شــنونکو نیــولي بیــا تــر ښــه قلموال، ادیب، عــالم، ملا او داسې نــور... هغــه څــه لیکــي یــا وایي، چې که په رښتوني او په عمل کې پیاده شي، ډېر ژر به هېــواد پرمختللي ډګر تــه ځــان کېکــاږلی وي یــا همدا رنګه به په هېواد کې تلپــاتې ســوله او امنیــت راشي.

اوس څنګه کولای شو، چې د خبرو په وړاندې عمل غوره کړو، څنګه د شعار ورکولو رېښــې غــوځ یــې کــړو او د عمل میدان ته راودانګو.

ددې شــــته پوښـــتنو تـــه ځوابونــه شــته ولــې پــه خپلو خبرو به مو نېوکې کړې وي، ځکه چې وایو او تر خلکو یې رسو، نو بیا پکې خپله پــاتې رانشــو. اوس د دغــو تحلیلونــو پـــه وړانـــدې هرڅوک مسؤلیت لري، چې څــومره ووایــي او ترکومــه بریده یې په عملي کولو کې خلکو ته ثابت کړي.

لیکنه: امیني